

Обраћање високог представника Валентина Инцка на пословном форуму у организацији Европског покрета у БиХ

Парламентарна скупштина БиХ, Сарајево, 18. децембар 2017.

Вриједи изговорена ријеч.

Даме и господо,

Дозволите ми да захвалим организаторима ове конференције. Сматрам да је тема данашње дискусије корисна не само за нас који смо овдје присутни него и за грађане Босне и Херцеговине у цјелини.

Можда је танка линија између европске перспективе Босне и Херцеговине, с једне стране, и окова национализма и историје, с друге, али се, нажалост, показала као велика препрека одрживом напретку.

Нећу да улазим у оно што је актуелно у тренутној политици или детаљно говорим о наслијеђу сукоба у чијој се дугачкој сјени ова земља налази. Међутим, желио бих да нагласим двије ствари.

Прва је да су и друге земље морале да прођу значајну транзицију од периода који је услиједио након катастрофе до нове и боље будућности – европске будућности.

И ја то могу да потврдим на основу путање којом је ишла моја земља након окончања Другог свјетског рата. Није једноставно. Треба времена. Треба стрпљења. Али, то може да се постигне.

Друга ствар коју бих желио да нагласим јесте да ова транзиција подразумијева избор. Друштво мора да одлучи. Шта је оно што желимо? Да ли желимо да оставимо прошлост иза себе? Јесмо ли спремни да идемо новим путем?

Увјерен сам да је већина грађана ове земље давно изабрала. Прешли су танку линију која одваја

неуспјешну прошлост од обећавајуће будућности.

Међутим, неки од њихових лидера се још увијек налазе са погрешне стране линије.

На извјестан начин, то не треба да нас изненађује. Политичка филозофија главних политичких странака добила је свој облик крајем двадесетог вијека, а припремана је пуно прије тога.

Током протеклих двадесет година та политика је врло споро еволвирала. Она није савршено прилагођена захтјевима 21. вијека.

Дакле, постоји јаз између народа и њихових лидера.

Али, то се не односи на све лидере.

То је важно.

Довољно сам дуго високи представник да могу да видим да се дешавају дубоке промјене – у оквиру политичких странака и у многим институцијама. А то је, такође, нешто кроз шта су прошле друге земље у транзицији.

Сретао сам многе појединце и групе на државном, на ентитетском и на општинском нивоу, који схватају шта је суштина другачије и боље будућности за Босну и Херцеговину. Међу начелницима општина у овој земљи има снажних и компетентних оперативаца који су спремни да граде мостове, а не зидове, који су спремни да се суоче са подјелама из прошлости и превазиђу их, који разумију да је укључивост знак снаге, а не слабости.

Сви смо упознати са оним што се посљедњих седмица дешавало на Хашком трибуналу. Наравно, предмети који су закључени су компликовани и реакције грађана су биле компликоване – али један од главних достигнућа Трибунала је то што је истраживао чињенице и дошао до непобитне истине. То је омогућило барем двије ствари. Јасно је показао да нису цијели народи криви за ратне злочине – криви су појединци, и када се донесе пресуда, чека их казна. И показало је да је политика ратних злочинаца политика прошлости. Њихово вријеме је прошло.

С обзиром да се приближавамо бугарском предсједавању Европском унијом, у првој половини 2018., те румунском у првој половини 2019., имамо два веома упечатљива примјера земаља које су провеле изузетну транзицију у периоду од само двије деценије. То су постигли јер су њихови политички лидери испоштовали вољу већине својих грађана и изабрали будућност која је веома различита – и пуно боља – од прошлости.

Реформе потребне за прикључивање ЕУ су формула која ће грађанима донијети предности, а међународна заједница у БиХ пружа сталну финансијску и политичку помоћ за примјену те формуле, али и страначки лидери морају да покажу одговарајуће опредјељење, а до сада је то опредјељење било дјеломично и несигурно.

То није тек несретан сплет околности. То није само узрок незадовољавајуће брзог напретка. Док политичари оклијевају, грађани трпе. Сада улазимо у период празника , али од незапослености не можете да узмете одмор. Потреба за реформама је прије потреба како би скроман економски опоравак прерастао у јаку и одрживу трансформацију која ће да донесе радна мјеста и бољи животни стандард.

Све док бројни страначки лидери у земљи остају на погрешној страни, то се неће десити. Међутим, мислим да ако им пословни људи јасно кажу – аргументима и избором инвестиција – да брже промјене нису само опција него да су неопходне, коначно ћемо да видимо координисани политички ангажман који може да промијени стање у економији.

Хвала вам.

Галерија слика: